

SDRUŽENÍ ČESKÝCH
SPOTŘEBITELŮ, Z. Ú.
CZECH CONSUMER
ASSOCIATION
www.konzument.cz

Zpráva o realizaci projektu

European Climate Initiative (EUKI) – Udržitelné financování a ochrana spotřebitele v Řecku a České republice

Hlavní cíle projektu:

Primárním cílem projektu bylo umožnit soukromým investorům přístup k udržitelným investicím a povzbudit finanční poradce, aby zohledňovali požadavky svých klientů na udržitelnost. I Sdružení českých spotřebitelů, z.ú. (SČS) proto v České republice stejně jako WWF Greece (WWF) v Řecku přispělo k tomu, aby více soukromých investorů lépe porozumělo investičním cílům souvisejícím s udržitelností, aby je dokázalo aktivně vyjádřit a aby je i finanční poradci ve zvýšené míře respektovali a jednali podle nich.

Pozadí projektu:

Podle studií 2° Investing Initiative (2DII) sleduje stále větší počet soukromých investorů v Evropě udržitelné investiční cíle. V řecké i české politice v oblasti změny klimatu však udržitelné financování dosud nehraje významnou roli. To by se mělo změnit, aby bylo mimo jiné možné dokončit i reformu pokynů MIFID/IDD, které ukládají finančním poradcům povinnost ptát se retailových investorů na jejich preference v oblasti udržitelnosti a zohledňovat je.

Partneři projektu:

Základní charakteristika projektu a popis jeho opatření:

Projekt mohl být v České republice realizován díky podpoře poskytnuté ze strany Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH a provedení výše uvedené reformy podpořil od ledna 2021 do března 2023 tím, že se zabýval oběma stranami sledovaného vztahu mezi klientem a poradcem.

Individuální klienti díky tomuto projektu získali v první řadě možnost lépe pochopit, formulovat a prezentovat udržitelné investiční cíle a zvýšily se také technické schopnosti finančních poradců a distributorů finančních produktů předvídat, interpretovat a převádět potřeby klientů do vhodných produktových doporučení.

K dosažení těchto cílů jsme přitom uplatnili v ČR řadu opatření:

- ✓ Na základě poznatků a výzkumu získaných v předchozích projektech byl proveden průzkum mezi 1 000 soukromými investory ohledně jejich preferencí v oblasti udržitelnosti.
- ✓ Pomocí 54 zkušebních nákupů byly otestovány marketingové metody a vyhodnoceny nabídky produktů.

- ✓ Na podporu soukromých investorů a finančních poradců byla zprovozněna a spuštěna online platforma MyFairMoney.
- ✓ Pro široké publikum byly zpřístupněny nejnovější poznatky o udržitelném financování a zkušenosti z cílených výzkumů 2DII.
- ✓ K přenosu znalostí a zajištění kontinuity jsou plánovány kulaté stoly a další akce, na kterých budou místní zúčastněné strany informovány o výsledcích projektu.

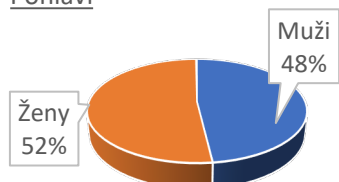
A tato jednotlivá opatření nás přivedla (viz níže) mimo jiné k následujícím závěrům a zjištěním:

1) Průzkum veřejného mínění

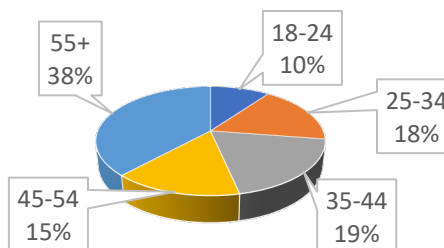
S cílem informovat cílové publikum o preferencích retailových klientů v oblasti udržitelnosti jsme realizovali ve spolupráci s agenturou Kantar v roce 2022 průzkum veřejného mínění, který se zaměřil na preference, postoje a zájmy českých spotřebitelů týkající se udržitelnosti finančních produktů.

Online průzkum probíhal v celkem 7 evropských zemích a v ČR se jej zúčastnilo **1.000 respondentů, jejichž domácnost spoří alespoň 500 Kč měsíčně. Průměrný věk respondenta** přitom dosáhl **47 let**.

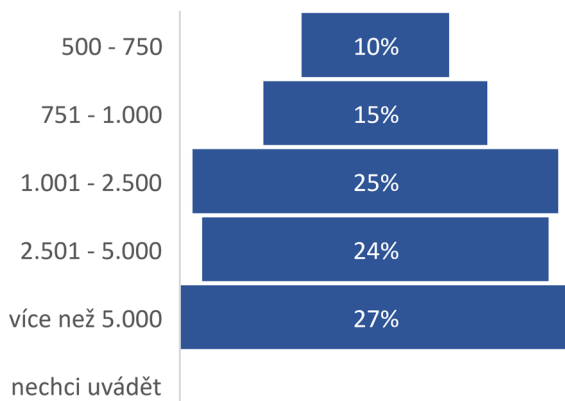
Pohlaví

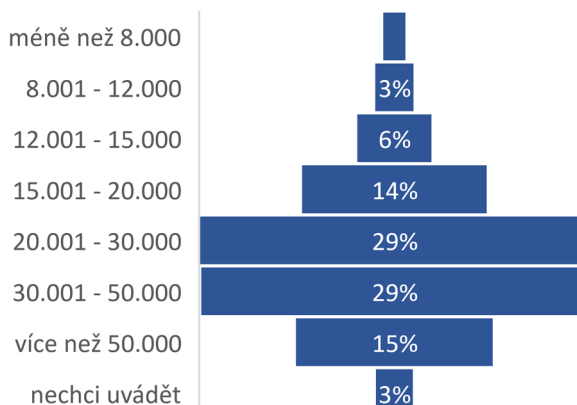
Věk

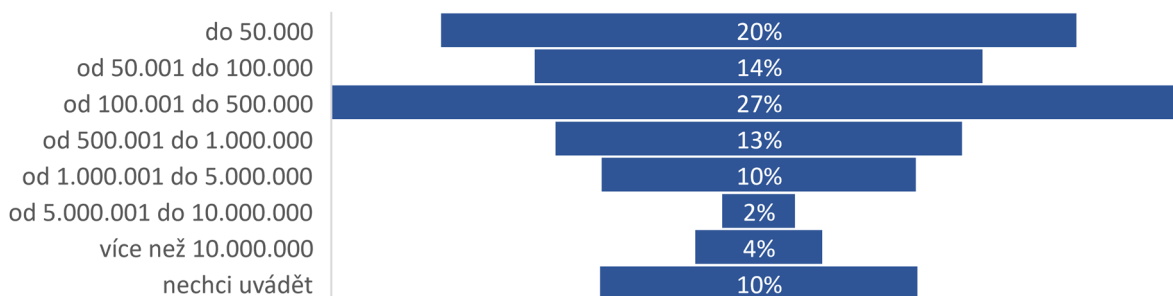
Průměrné úspory domácnosti – počítáno na měsíc a dospělou osobu v Kč

Průměrný měsíční příjem domácnosti – přepočtený na dospělou osobu po zdanění v Kč

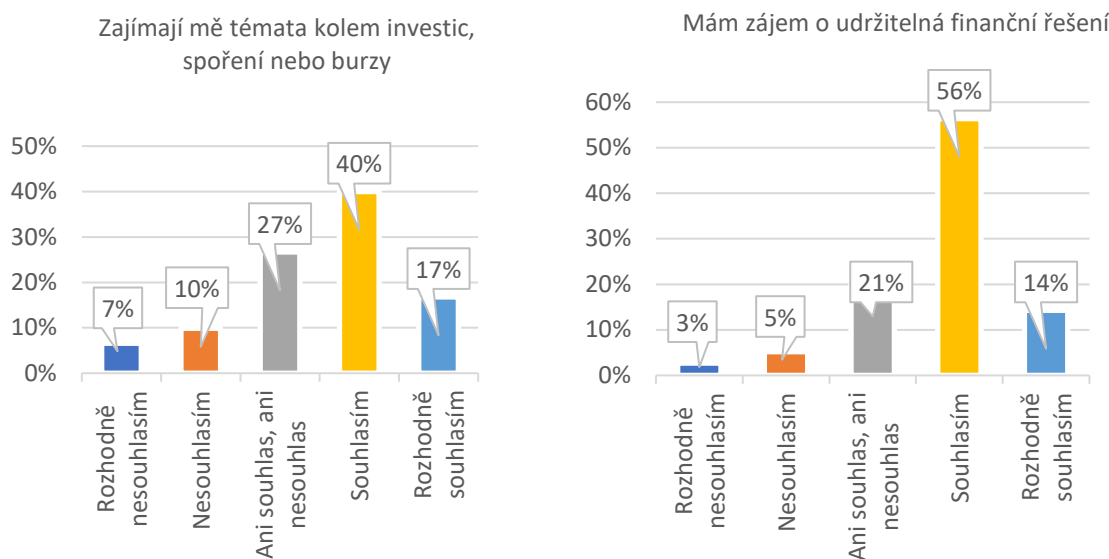
Celková výše akumulovaných finančních úspor domácnosti - přepočteno na dospělou osobu v Kč

Z poskytnutých odpovědí v rámci průzkumu v obecné rovině vyplynulo, že vyšší částky spoří, což je samozřejmě pochopitelné, většinou lidé s vyššími příjmy. Ženy spoří obvykle menší částky do 2.500 Kč. Nejčastěji spoří starší lidé ve věku 55+, a to také částku 1.001 – 2.500 Kč měsíčně. Všechny věkové skupiny pak uvádí, že celkově nashromážděné finanční úspory v rámci jejich domácnosti jsou většinou mezi 100.001 a 500.000 Kč. Ženy (77 %) se pak u nás v mnohem větší míře než muži (23 %) zdráhají na tuto otázku odpovědět.

Klíčová zjištění:

Spotřebitelé v ČR jako potencionální retailoví investoři projevují zájem nejen o oblast investic, spoření či burzy, ale i o nástroje a oblast udržitelného financování. Zatímco zájem o oblast investic, spoření nebo burzy projevují nejčastěji muži ve věku 55+ (a to více než 65 %), **zájem o udržitelná finanční řešení mají bez rozdílu všechny věkové skupiny.**

Pokud jde o finanční cíle, lidé uvádí, že nejčastějšími důvody pro jejich úspory je buď potřeba vytvořit si preventivní polštář, který pak lze použít v případě problémů, anebo potřeba si spořit na důchod. Velká část spotřebitelů ale také uvádí, že jsou pro ně důležité i nefinanční cíle, a do značné míry se pak s nimi i ztotožňuje. **A** = % úspor, které se vztahují k danému cíli, **B** = % lidí, kteří s daným výrokiem souhlasí nebo rozhodně souhlasí.

A	Nejčastěji uváděné finanční cíle ..
32 %	.. vytvořit si preventivní polštář, který lze použít v případě problému
23 %	.. spořit si na důchod
12 %	.. vytvořit si dlouhodobý nárůst bohatství, které by mohlo být nakonec odkázáno mým dětem
12 %	.. vytvořit si dodatečné příjmy
8 %	.. spořit si peníze na osobní projekty
7 %	.. spořit peníze dětem nebo příbuzným
6 %	.. jakýkoli jiný cíl (např. pořízení či rekonstrukce nemovitosti, dovolená nebo nákup automobilu apod.)

Jednotlivé výroky a celkový souhlas s nimi ..	B
.. věřím, že finanční investice jsou vhodným způsobem k vyjádření vlastních hodnot	57 %
.. věřím, že finanční investice obecně jsou účinné pro změnu světa	58 %
.. věřím, že i moje vlastní finanční investice, bez ohledu na jejich skutečnou výši, mohou přinést změnu	52 %

A ačkoli bez ohledu na sledovaný finanční cíl nejvíce lidí dává prioritu jednoznačně tomu, aby jejich úspory dosáhly maximálního možného výnosu při míře rizika, kterou akceptují (42,3 %), velká část z nich si přeje sladit své úspory právě se svými osobními hodnotami (36,3 %) a významná část z nich je pak připravena použít své úspory i k jednoznačně pozitivnímu dopadu na společnost nebo životní prostředí (21,4 %).

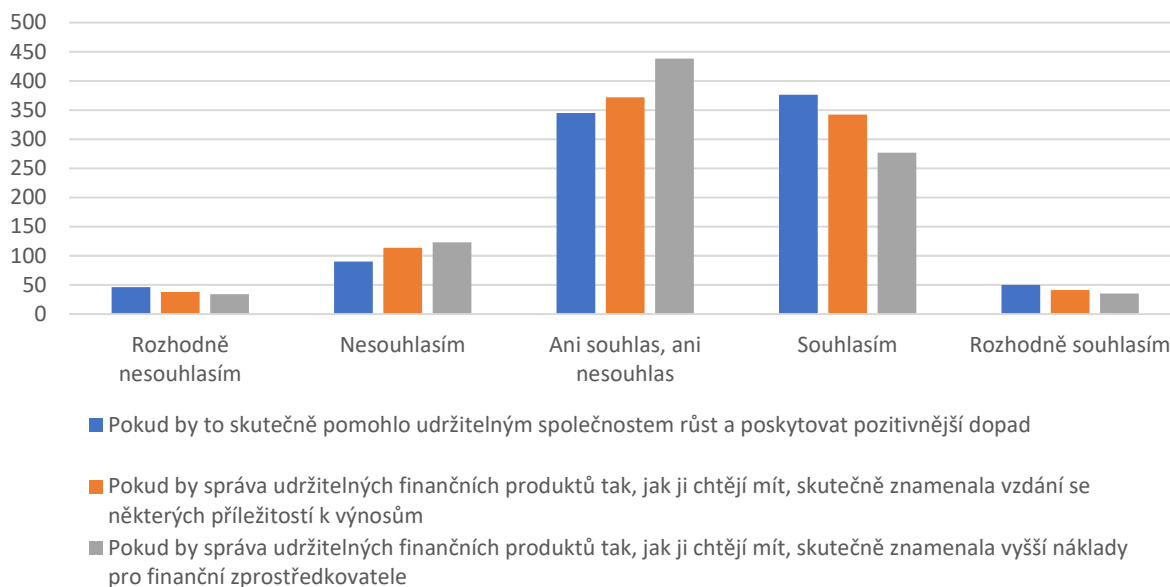
TOP 5 z celkem 30 témat udržitelnosti, které by si lidé přitom přáli, aby se nejvíce promítly do alokace jejich úspor, jsou:

1. Čistá voda
2. Zdraví a bezpečnost
3. Vzdělání
4. Přírodní zdroje a
5. Obnovitelná energie a energetická účinnost

To, že zavádění faktorů udržitelnosti do investiční strategie obecně vede ke zlepšování finanční návratnosti si myslí ale jen 32 % spotřebitelů, 19 % si naopak myslí, že zavádění faktorů udržitelnosti do investiční strategie vede ke snižování finančních výnosů a 17 % si myslí, že zavádění faktorů udržitelnosti do investiční strategie nemá žádný významný dopad na výnosy. 31 % spotřebitelů na to nemá žádný vyhraněný názor.

A pokud by lidé v daném čase vlastnili diverzifikované finanční portfolio složené z dluhopisů a akcií, jehož výnos činí zpravidla 4 % ročně, minimální roční výnos, který by přijali za své úspory, pokud by si byli jisti, že jejich cíle udržitelnosti budou beze zbytku splněny, činí v průměru 0,87 %.

Ve kterých konkrétních případech by lidé souhlasili s tím, že se vzdají části svého výnosu, pokud by jejich cíle udržitelnosti byly zcela splněny?

Otázkou jsou pak pro spotřebitele i **alternativy ke konvenčním investicím**, které mají v zásadě stejné finanční charakteristiky (očekávaná návratnost, riziko a likvidita), ale jsou nezávislými odborníky považovány za mající pozitivnější dopad tím, že přispívají k financování „přechodu na zelenou energii“.

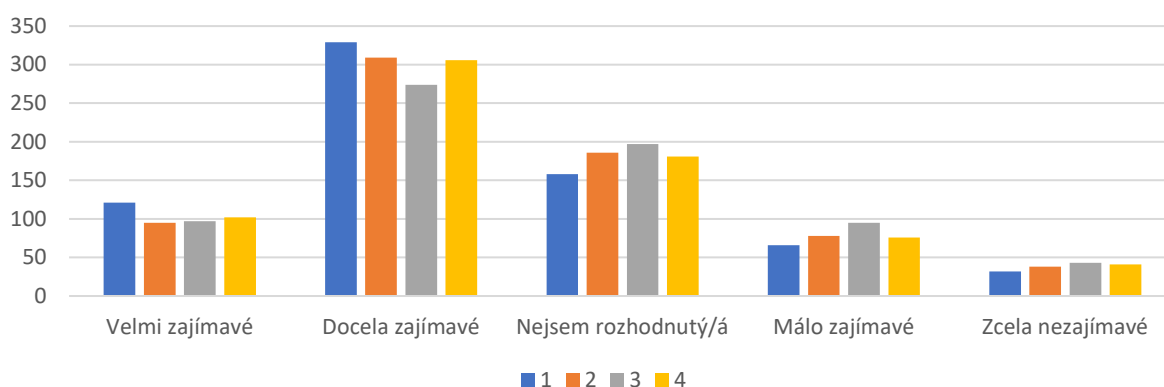
Pokud by jim jejich banka namísto stávajících produktů (které již využívají) nabídla následující možnosti (1 až 4), za velmi zajímavou nebo docela zajímavou alternativu pro využití jejich budoucích úspor by to považovalo 57,8 % spotřebitelů.

1 = Účet pro zelené spoření jako alternativa ke klasickému spořicímu účtu. Vklady na zeleném spořicímu účtu banka používá k poskytování zelených úvěrů domácnostem a firmám, což jsou úvěry, které financují projekty s jasným ekologickým přínosem (jako např. úvěry na nákup energeticky účinných zařízení nebo na rozvoj malých projektů obnovitelné energie).

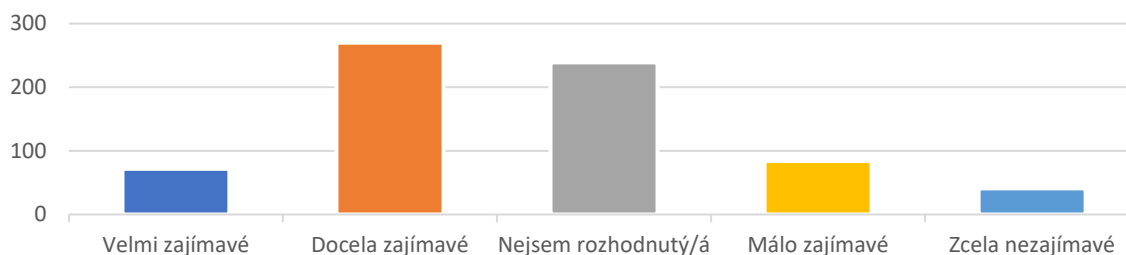
2 = Fond zelených dluhopisů jako alternativa ke klasickému dluhopisovému fondu. V obou případech fondy nakupují dluhopisy vydané velkými evropskými společnostmi ze všech sektorů. Jediný rozdíl je v tom, že fond zelených dluhopisů se specializuje na nákup „zelených dluhopisů“, které specificky financují ekologické projekty, které jsou ověřeny externími auditory (tj. jako jsou zejména investice do energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie).

3 = Nízkouhlíkový akciový fond jako alternativa ke klasickému akciovému fondu. V obou případech fondy nakupují akcie velkých evropských společností ze všech sektorů. Jediný rozdíl je v tom, že nízkouhlíkový akciový fond vybírá společnosti, které jsou v souladu s cílem udržet nárůst globální teploty pod 2 °C. V praxi fond vybírá společnosti, které mají nejnižší uhlíkovou intenzitu ve svých odvětvích, a klade zvláštní důraz na společnosti poskytující nízkouhlíková řešení, a to zejména v oblasti obnovitelné energie a energetické účinnosti.

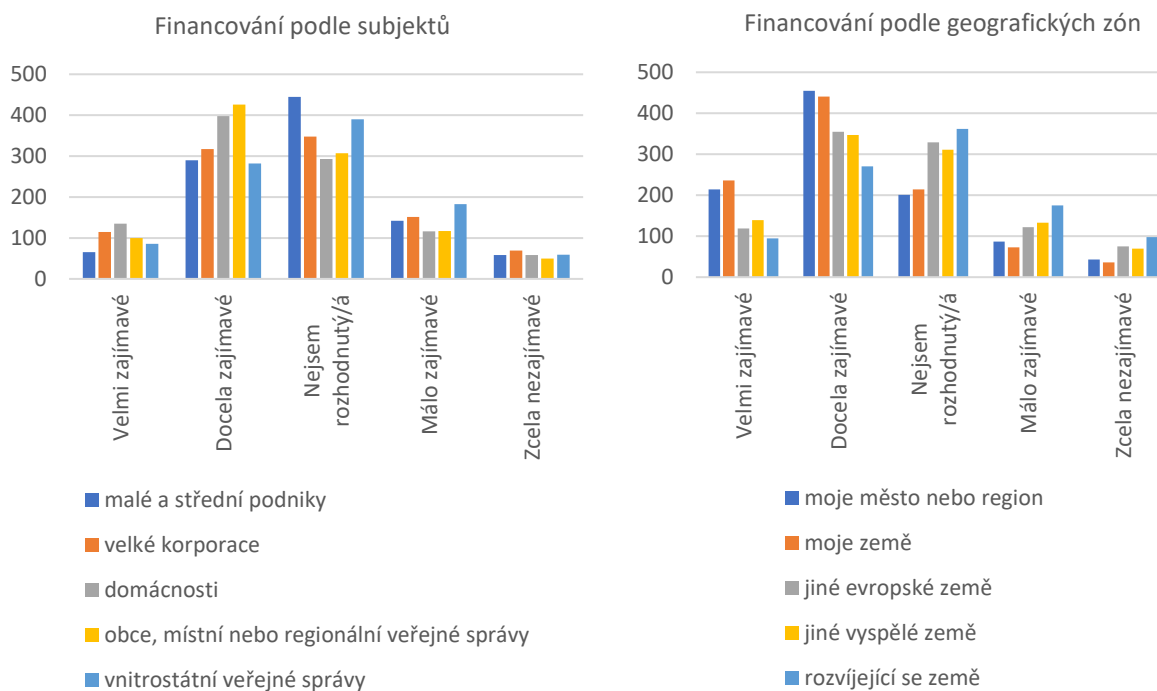
4 = Akciový fond zelené energie jako nový sektorový fond. Fond nakupuje pouze akcie kotovaných evropských společností působících v sektorech obnovitelné energie a energetické účinnosti.

A lidé vyjádřili rovněž určitý zájem část svých budoucích úspor investovat do akcií nebo půjček malým společnostem v odvětví obnovitelné energie nebo energetické účinnosti i prostřednictvím platformy crowdfundingu (tj. namísto investic do větších společností prostřednictvím akciového trhu).

Pokud jde specificky o financování projektů obnovitelné energie nebo energetické účinnosti, a to bez ohledu na finanční charakteristiky (tj. bez ohledu očekávanou návratnost, riziko a likviditu), **lidé** pak u nás **projevili zájem o financování především obcí a domácností a projektů v blízkém okolí.**

Bylo jim přitom představeno 6 možných strategií, jak cílů udržitelnosti dosáhnout, a prakticky všechny jsou pro spotřebitele u nás zajímavé a relevantní.

Vyloučení = je možné najít finanční produkty, které ze svého investičního záběru vylučují firmy zabývající se určitými kontroverzními aktivitami. V praxi to znamená, že investiční svět, ze kterého může portfolio manažer vybírat investice, bude omezen na společnosti, které NEJSOU zapojeny do vybraných kontroverzních aktivit.

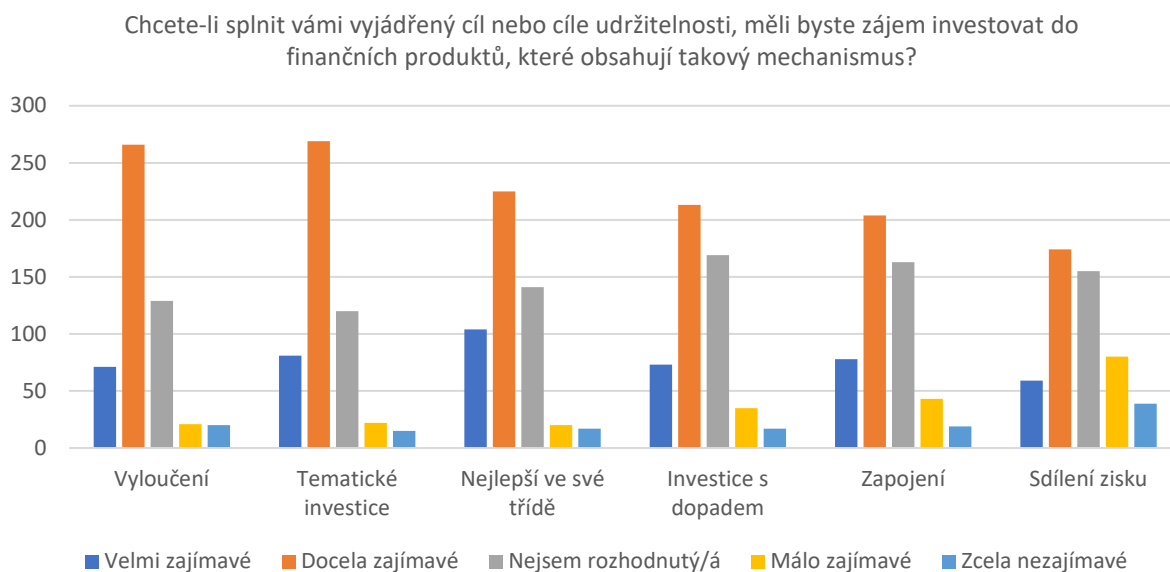
Tematické investice = je možné investovat do finančních produktů, které specificky vybírají společnosti z odvětví, které poskytují řešení konkrétních ekologických nebo sociálních problémů. V praxi to znamená, že investiční svět, ze kterého může portfolio manažer vybírat investice, bude omezen pouze na společnosti zabývající se vybraným tématem.

Nejlepší ve své třídě = je možné investovat do finančních produktů, které specificky vybírají společnosti, které jsou nejlepší ve svém průmyslovém odvětví, pokud jde o otázky environmentální, sociální i otázky řízení těchto společností. V praxi to znamená, že investiční svět, ze kterého může portfolio manažer vybírat investice, bude omezen na společnosti s vysokým hodnocením ESG (životní prostředí, sociální oblast a způsob řízení).

Investice s dopadem = je možné najít investiční fondy, které vybírají své investice na základě pravděpodobného dopadu, který by měly na životní prostředí nebo společnost. Aby tak učinili, provádějí pečlivou analýzu dopadu společností a dodatečného účinku poskytnutí kapitálu těmto společnostem. V praxi to znamená, že investiční svět, ze kterého může portfolio manažer vybírat investice, bude omezen pouze na společnosti s vysokým potenciálem dopadu.

Zapojení = je možné najít investiční fondy, které aktivně spolupracují se společnostmi (prostřednictvím neustálého dialogu nebo uplatňováním svých hlasovacích práv na valných hromadách akcionářů), aby společnosti změnily své obchodní praktiky a model. V praxi to znamená, že investiční svět portfolio by se neměnil, ale správce portfolio by se dostal do aktivního dialogu s některými anebo se všemi zainvestovanými společnostmi.

Sdílení zisku = je možné najít finanční produkty, které věnují část výnosů investora nevládním organizacím, charitativním organizacím nebo sociálním podnikům sloužícím konkrétním sociálním nebo ekologickým účelům. V praxi to znamená, že by se neměnilo složení portfolia, ale část výnosů by byla darována.

Z dalších otázek a odpovědí, pokud jde o oblasti a důvody pro Vyloučení, pak také vyplynulo, že ...

TOP 5 nejdůležitějšími environmentálními tématy a doménami (řazeno sestupně) jsou¹:

1. Pesticidy a biocidy, 2. Porušování ekologických norem v dodavatelském řetězci, 3. Testování na zvířatech, 4. Geneticky modifikované organismy a 5. Palmový olej

TOP 5 nejdůležitějšími sociálními problémy a otázkami řízení společností (řazeno sestupně) jsou²:

1. Účetní podvody, 2. Kontroverze v oblasti korupce, 3. Porušování lidských práv v dodavatelském řetězci, 4. Porušování pracovních práv v dodavatelském řetězci a 5. Strategie vyhýbání se daňovým povinnostem a zjištěná porušení předpisů

TOP 5 nejdůležitějšími etickými otázkami (řazeno sestupně) jsou³:

1. Hazardní hry, 2. Zbraně, 3. Sex a násilí v médiích, 4. Tabák a 5. Alkohol

TOP 5 oblastmi pro Tematické investice jsou pak dle spotřebitelů u nás tyto⁴:

1. Zdraví, 2. Čistá voda, 3. Obnovitelná energie, 4. Snížení znečištění a 5. Péče o stáří

¹ na výběr bylo 10 možností (nafta, plyn, uhlí, nukleární energie, palmový olej, geneticky modifikované organismy, pesticidy a biocidy, krmivo pro zvířata, testování na zvířatech a porušování ekologických norem v dodavatelském řetězci)

² na výběr bylo 9 možností (porušování lidských práv v dodavatelském řetězci, porušování pracovních práv v dodavatelském řetězci, porušení principů Global Compact OSN, společnosti bez žen ve vedení, nezveřejňování platů ředitelů, kontroverze v oblasti korupce, strategie vyhýbání se daňovým povinnostem a zjištěná porušení předpisů, protisoutěžní chování a účetní podvody)

³ na výběr bylo 12 možností (potraty, antikoncepce, kmenové buňky, tabák, alkohol, konopí, cukr, náboženská dietní omezení, hazardní hry, pornografie, sex a násilí v médiích a zbraně)

⁴ na výběr bylo 12 možností (obnovitelná energie, energetická účinnost, účinnost zdrojů, snížení znečištění, čistá voda, udržitelné lesnictví, pohoda zvířat, péče o děti a výchova, zdraví, výživa, snížení chudoby a základní potřeby a péče o stáří)

Pokud jde o ESG kritéria a jejich uplatnění v rámci strategie Nejlepší ve své třídě v podobě screeningů finančních produktů, 37 % spotřebitelů by si přálo, aby screening probíhal na základě vyváženého mixu environmentálních a sociálních kritérií i otázek řízení společností, 31 % chce, aby screening probíhal převážně na základě environmentálních kritérií (tj. na základě např. emisí uhlíku, spotřeby vody atd.), 20 % chce, aby screening probíhal převážně na základě sociálních kritérií (tj. na základě např. pracovního práva, rovnosti pohlaví, rozmanitosti společnosti atd.) a 12 % chce, aby screening probíhal převážně na základě otázek řízení společností (tj. na základě např. odměňování vedoucích pracovníků, protikorupční politiky, dodržování daňových předpisů atd.).

TOP 5 oblastí vymezených cíli udržitelného rozvoje OSN pro Investice s dopadem jsou pak konečně podle českých spotřebitelů tyto⁵:

1. Podporovat zdraví, 2. Snížit chudobu, 3. Podporovat vzdělání, 4. Podporovat čistou pitnou vodu a hygienu po celém světě a 5. Snížit hlad

Vyhodnocení opatření a závěry:

Spotřebitelé v ČR jako retailoví investoři projevují o oblast a nástroje udržitelného financování zájem a vedle finančních cílů, resp. vedle finanční charakteristiky investičních produktů jako je očekávaná návratnost, riziko a likvidita jsou pro ně důležité i cíle nefinanční, které zahrnují jak environmentální a sociální témata, tak i otázky spojené s řízením podniků anebo etikou.

Z provedeného průzkumu rovněž vyplynulo, že spotřebitelé by jednoznačně uvítali více informací o produktech zaměřených přímo na tzv. zelené financování a že existuje i relativně velká skupina lidí, která není rozhodnuta, jak by postupovala, pokud by podobnou nabídku v praxi dostala.

2) Zkušební nákupy a evaluace nabídek investičních produktů

Prostřednictvím zkušebních nákupů a tzv. mystery shoppingu jsme ověřovali u bankovních i nebankovních subjektů v ČR, do jaké míry se finanční poradci u nás zajímají o preference drobných investorů v oblasti ESG a zda jsou a v jaké míře preferencím spotřebitelů případně schopni i přizpůsobit svoji nabídku.

Celkem jsme zrealizovali **54 návštěv u finančních poradců** pro soukromé investory ze **4 bank** s nejvýznamnějšími podíly na trhu a **6 nezávislých distributorů finančních produktů** (řetězců) s vysokou výkonností a aktivním přístupem k neprofesionálním zákazníkům v ČR.

Navštívenými bankovními subjekty byly v únoru 2022 Česká spořitelna a.s., Komerční banka a.s., Československá obchodní banka a.s. a v únoru 2023 Česká spořitelna a.s., Komerční banka a.s., Československá obchodní banka a.s. a Raiffeisenbank a.s.

⁵ na výběr bylo 17 cílů udržitelného rozvoje OSN (snížit chudobu, snížit hlad, podporovat zdraví, podporovat vzdělání, podporovat rovnost pohlaví, podporovat čistou pitnou vodu a hygienu po celém světě, podporovat obnovitelné zdroje energie, podporovat udržitelný hospodářský růst a důstojnou práci, podporovat udržitelnou infrastrukturu a inovace, snížit nerovnosti, podporovat udržitelnou výstavbu a renovaci, podporovat udržitelné produkty, podporovat ochranu klimatu, zlepšit kvalitu vody a rybí populace, zlepšit ochranu přírody a biologickou rozmanitost, podporovat mír, spravedlnost a silné instituce a podporovat partnerství pro udržitelný rozvoj)

Navštívenými nebankovními subjekty byly v únoru 2022 Broker Consulting a.s., Fincentrum & Swiss Life Select a.s., OVB Allfinance a.s., Partners Financial Services a.s., Conseq Finance a.s. a DataLife a.s. a v únoru 2023 Broker Consulting a.s., Fincentrum & Swiss Life Select a.s., OVB Allfinance a.s., Partners Financial Services a.s. a Conseq Finance a.s.

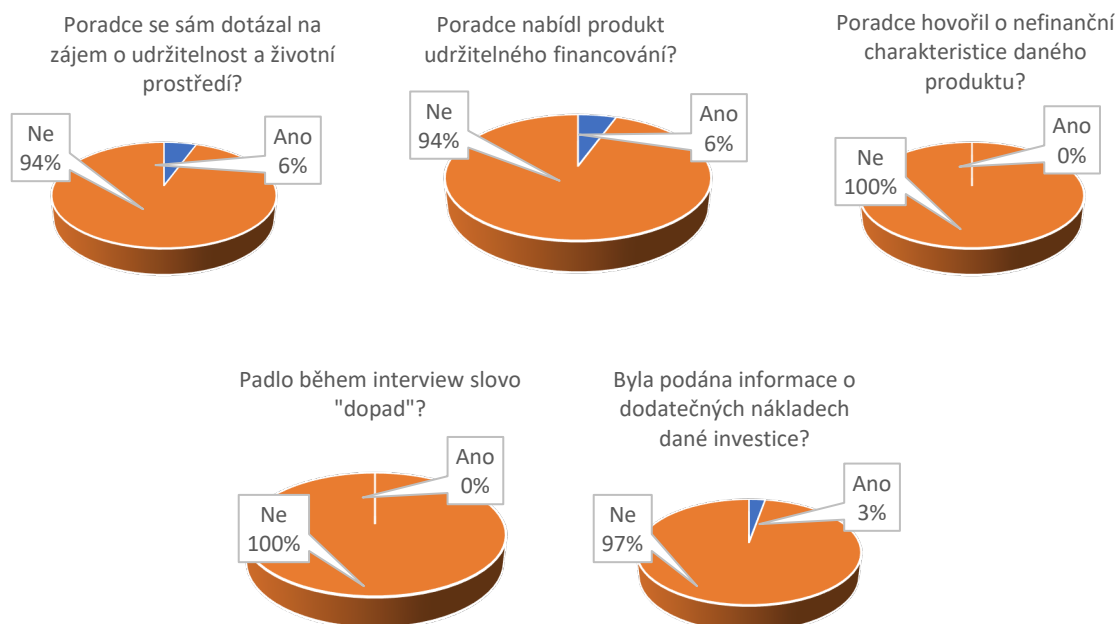
Pro vyhodnocení komunikace s poradci a jejich nabídek konkrétních finančních produktů byly vytvořeny hodnotící profilové dotazníky zaměřené na finanční situaci, znalosti a zkušenosti osob provádějících kontrolní nákupy, a to s důrazem na jejich větší toleranci k riziku právě u produktů udržitelného financování.

Zatímco v roce 2022 se evaluace zaměřila převážně na komunikaci poradců, v roce 2023 již tato evaluace zahrnovala i doporučené finanční produkty, které byly osobám, které prováděly kontrolní nákupy, prezentovány jako odpovídající jejich preferencím v oblasti udržitelnosti.

Klíčová zjištění:

Na počátku roku 2022 prakticky žádný poradce nebyl schopen reagovat adekvátním způsobem na přání klienta investovat „zeleným způsobem“ a poradci zejména v bankách projeví i velmi málo znalostí o produktech udržitelného financování.

A obecně lze také zkonstatovat, že poradci měli v bankách i nebankovních řetězcích spíše tendenci klienta/y s větší tolerancí k riziku u produktů udržitelného financování nasměrovat na nevhodný a v jejich portfoliu již připravený produkt, a to i když plně chápali jeho/jejich projevovaný zájem investovat právě udržitelným způsobem.

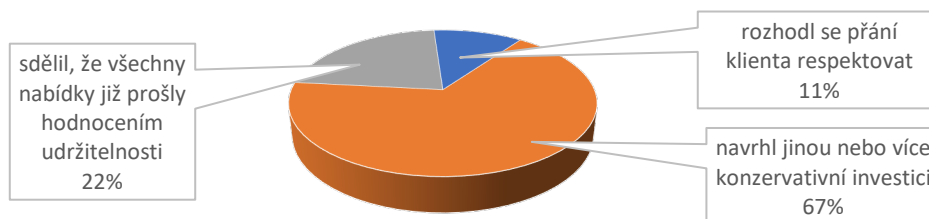

Za důležitou skutečnost lze pak považovat i to, že termín či pojem "dopad" představující nefinanční charakteristiky nabízených produktů, tj. jejich sociální, environmentální a etické aspekty, v pokynech poradců pravděpodobně zcela chyběly. Výjimkou s ohledem na ESG kritéria reagující na přání klienta investovat „zeleným způsobem“ byl pouze 1 poradce společnosti Conseq Finance, a.s. a jeho nabídka

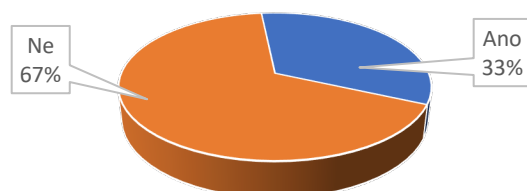
konkrétní investice do Evropského fondu udržitelného kapitálu⁶ anebo do Fondu pro udržitelnou vodu a odpady⁷, ale i zde s omezenými argumenty pro jeden z těchto dvou titulů.

Je proto potěšující, že se situace po roce v únoru 2023 zlepšila, i když v některých aspektech vykazuje z pohledu klientů s větší tolerancí k riziku u produktů udržitelného financování stále nedostatky.

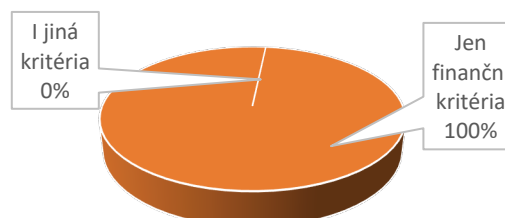
Při vyjádřeném přání investovat co nejpříznivějším způsobem pro životní prostředí, poradce..

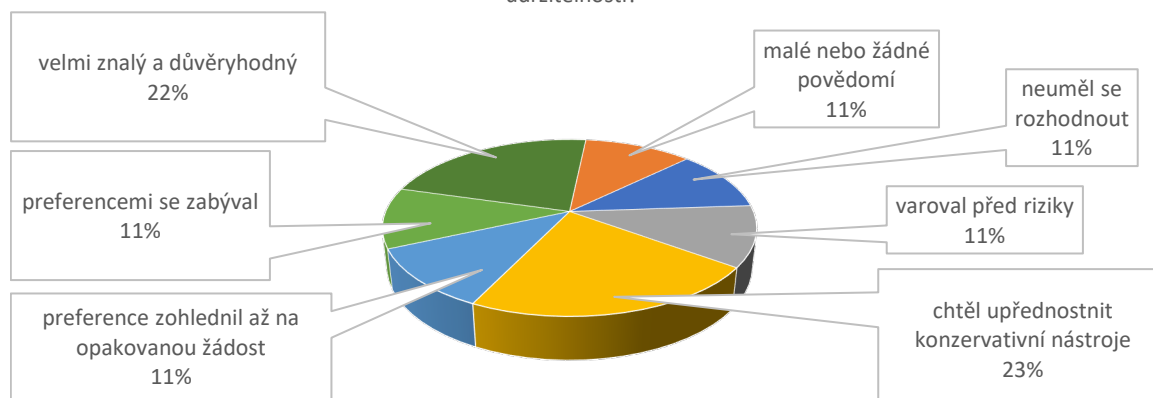
Shrnu poradce po otázkách a odpovědích profil klienta ve vztahu k preferencím v oblasti udržitelnosti?

Na základě jakých kritérií byly představené produkty nabídnuty?

Jak hodnotíte vystupování, resp. reakce poradce ve vztahu k preferencím v oblasti udržitelnosti?

Pro úplnost pak můžeme ještě doplnit, že pouze u méně než třetiny v únoru 2023 nabídnutých finančních produktů sídlila daná, resp. vybraná investiční společnost v ČR (27 %). V ostatních případech se jednalo o investice zahraniční, a to nejvíce z Lucemburska (44 %) a Irska, Belgie a Rakouska (29 %).

Vyhodnocení opatření a závěry:

⁶ <https://www.conseq.cz/investice/prehled-fondu/nn-l-european-sustainable-equity-p-eur>

⁷ <https://www.conseq.cz/investice/prehled-fondu/ff-sustainable-water-waste-fund-eur>

Poradcům se podařilo splnit zákonné podmínky pro výkon investičních zprostředkovatelů dané národním finančním regulátorem (Českou národní bankou), ale z kontrolních nákupů vyplynulo, že mezi jednotlivými poradci panují jednak poměrně značné rozdíly a také že i přes podstatné zlepšení situace v ČR nejsou ani po 1 roce vyjádřené preference klientů v oblasti udržitelnosti zcela respektovány.

3) Online platforma MyFairMoney

S cílem povzbudit investiční poradce, aby více zohledňovali požadavky svých klientů na udržitelnost, a umožnit i samotným investorům lépe porozumět investičním cílům souvisejícím s udržitelností, byla připravena a zprovozněna platforma MyFairMoney.

Tato platforma je nyní veřejnosti dostupná v českém jazyce na adrese <https://www.myfairmoney.cz/> a může sloužit jak odborníkům, tak i spotřebitelům v několika níže uvedených ohledech. Používání této platformy je pro její uživatele zcela zdarma a díky podpoře i dalších partnerů může být (viz [zde](#)) dále rozvíjena.

Základním jejím přínosem je přitom to, že poskytuje drobným investorům zdroje pro další vzdělávání o udržitelném investování a informace o udržitelnosti finančních produktů.

K tomu online platforma **MyFairMoney** využívá 4 základní nástroje:

- Poskytuje uživatelům rozsáhlé informace o udržitelném financování.
- Každý si může prostřednictvím online dotazníku sestavit profil udržitelnosti.
- Pravidelně aktualizovaná Evropská databáze fondů pomáhá uživatelům prověřit stávající investice a najít investice nové, které odpovídají jejich profilu udržitelnosti.
- Uživatelům přináší i rady a podklady pro přípravu schůzky s investičním poradcem.

Platforma je doplněna i o slovníček pojmů, odkazy a vysvětlivky a také o celkem 8 návodných videí, jak lze informace zde uvedené co nejlépe využívat. A samozřejmostí je zde i zpětná vazba, kterou nám k obsahu platformy mohou uživatelé poskytnout.

Změna klimatu, extrémní chudoba, vymírání rostlinných a živočišných druhů: jak mohou vaše úspory pomoci s řešením těchto výzev? Platforma MyFairMoney má za to, že součástí řešení může být způsob, jakým každý z nás investuje své peníze. Jsme svobodná, nezávislá, nezisková platforma, která vám pomáhá zohlednit udržitelnost a investovat v souladu s hodnotami, které vyznáváte.

Pokud jde o **informace o udržitelném financování**, na webu lze najít základní charakteristiky udržitelného financování, vysvětlení kompatibility nabídek investičních produktů s Pařížskou dohodou a také různé strategie, které se i drobným investorům nabízejí, aby jim pomohly investovat v souladu s jejich investičními cíli a hodnotami, které vyznávají.

Pokud jde o **profil udržitelnosti**, resp. dotazník, na základě kterého si lze sestavit vlastní profil udržitelnosti, na webu si lze jeho výsledek stáhnout a vytisknout, což především zájemcům z řad drobných investorů umožňuje vyjasnit si preference s ohledem na environmentální, sociální a správní otázky (ESG) v souvislosti s jejich investičními rozhodnutím ještě před návštěvou investičního poradce. Takový postup totiž napomáhá nejen klientům investičních poradců, ale i samotným poradcům splnit povinnost dotázat se na konkrétní investiční cíle klienta a nabídnout mu kapitálovou investici, která odpovídá jeho cílům i v oblasti udržitelnosti. Tím poradci mohou (a to zejména ti malí a nezávislí) minimalizovat i tomu odpovídající rizika odpovědnosti za škodu, pokud by klientovi doporučili kapitálovou investici, která jeho cílům v tomto ohledu neodpovídá. Jeho sestavení by přitom drobným investorům nemělo trvat déle než 5 až 15 minut, a to pouze v závislosti na tom, nakolik specifické jsou jejich cíle a preference.

Pokud jde o **databázi fondů**⁸, ta je na webu doplněna o možnost porovnání investičních příležitostí podle předem daných kritérií jako je Pařížské skóre, skóre výkonnosti ESG anebo jako je hodnocení správců aktiv z hlediska jejich vlivu na klima (viz poznámka pod čarou č. 8) a také o poměrně unikátní možnost porovnání jednotlivých investičních příležitostí podle kritérií, která si zvolí každý uživatel sám a která z pohledu této databáze fungují pro každého uživatele jako jednoduchý a rychlý filtr. Tímto způsobem se tedy uživatelé mohou seznámit nejen s udržitelnými investičními příležitostmi, ale tyto příležitosti si mohou přizpůsobit i podle svých preferencí, a to jak pokud jde o a) volbu země, ve které chtějí investovat a b) značku udržitelnosti, je-li pro dané investice dostupná, tak i pokud jde o c) aktivity v oblasti životního prostředí, sociálních otázek a etiky anebo otázek spojených se správou a řízením podniků, které nechťejí financovat, resp. které chtějí ze své investice bezprostředně vyloučit.

V tomto případě tak mohou i drobní investoři v podstatě velmi jednoduše z nabídky investičních produktů vyloučit ty, které neodpovídají jejich hodnotám, a to na základě celkem 10 kritérií v oblasti životního prostředí, 10 kritérií týkajících se sociálních otázek a etiky a 9 kritérií spojených se správou a řízením podniků, což považujeme pro české prostředí nejen za unikátní, ale i za skutečně přínosné z pohledu popularizace a propagace udržitelných investic obecně.

Pokud jde o rady a **podklady pro schůzku s poradcem**, na webu jsou srozumitelnou formou shrnuta základní pravidla pro schůzku mezi klientem a poradcem, uvedeny nejčastější chyby, ke kterým při těchto schůzkách dochází, a klienti jsou vhodným způsobem upozorněni i na své právo formulovat své cíle a preference v oblasti udržitelnosti. Tím je (viz i výše) zajištěno, že i ze strany drobných investorů může dále docházet k posilování poptávky po udržitelných investičních produktech, a především také, že finanční poradci v České republice mohou mnohem lépe než dosud předvídat, interpretovat a převádět potřeby klientů do vhodných produktových doporučení.

Vyhodnocení opatření a závěry:

Online platforma MyFairMoney vytvořila v České republice unikátní příležitost pro drobné investory, jak mohou lépe porozumět svým investičním cílům spojeným bezprostředně s udržitelností, jak tyto cíle a preference mohou aktivně vyjadřovat, a v neposlední řadě také, jak se mohou jednoduše a srozumitelným způsobem seznámit s aktuální nabídkou udržitelných finančních produktů.

Díky této platformě se pak mohou zvyšovat také technické schopnosti finančních poradců, které jim umožňují lépe předvídat, interpretovat a převádět potřeby klientů do doporučení vhodných produktů.

⁸ Ta ke konci března 2023 zahrnovala celkem 635 investičních příležitostí dostupných v České republice, u kterých bylo posouzeno alespoň Pařížské skóre (2DII), skóre výkonnosti ESG (ISS ESG) nebo hodnocení správců aktiv z hlediska jejich vlivu na klima, tzv. climate stewardship (InfluenceMap)

4) Poznanky o udržitelném financování a zkušenosti z cílených výzkumů

Aby bylo možné zlepšit přístup soukromých investorů k udržitelným investicím, je zapotřebí pro široké publikum z řad odborné i laické veřejnosti zpřístupnit i další informace a seznámit je s nejnovějšími poznatky a zkušenostmi získanými z výzkumů provedených v oblasti udržitelného financování.

To bylo o to jednodušší, že **nezávislý think-tank 2DII** jako náš partner při realizaci tohoto projektu sám takové výzkumy v nedávné době realizoval a závěry z nich pravidelně i v podobě zpráv a programových dokumentů publikuje, takže stačilo veřejnost v ČR s těmito závěry v podstatě jen seznámit.

To jsme učinili prostřednictvím našeho webu <https://www.infoprofinance.cz>, kde mohou všechny zúčastněné strany najít základní informace o světě financí a kde je informujeme i o rizicích, se kterými se lze na trhu setkat a jak se jim lze vyvarovat. Tento web by se měl stát postupně pro spotřebitele v ČR i rozcestníkem do tohoto světa, a právě zde vznikla i **samostatná sekce věnovaná právě udržitelným financím**, kde jsou tyto poznatky a zkušenosti veřejnosti v ČR v ucelené podobě představeny.

V této sekci byly publikovány následující zprávy a dokumenty:

- Rozumí investoři dlouhodobému horizontu?⁹
- Co vlastně vaši klienti chtějí? Pochopení a odhad poptávky domácností po udržitelných finančních produktech¹⁰
- Nenechte je prosím zůstat nepochopení! Jak finanční poradci zohledňují motivaci klientů k udržitelnosti před nadcházejícím aktem v přenesené pravomoci MiFID II?¹¹
- Program retailového investování¹²
- Mám moc! Opravdu? Posouzení potenciálu dopadu finančních produktů podporujících přechod na novou energetiku¹³
- Ponořit se do vody: Přehled národních hodnocení, jak se finanční sektor přizpůsobuje klimatu¹⁴
- Udržitelné finance a integrita trhu: Slibujte jen to, co můžete splnit¹⁵
- Jsou politiky udržitelného financování založeny na důkazech?¹⁶
- Integrace preferencí klientů v oblasti udržitelnosti¹⁷
- Návrh dotazníku a pokynů pro preference klientů v oblasti udržitelnosti¹⁸
- Boj proti lakování na zeleno... co skutečně potřebujeme?¹⁹

a k problematice lakování na zeleno (greenwashingu) jsme zde publikovali i video, ve kterém jsou uvedeny základní doporučení a také informace, jak tento fenomén neakceptovat a jak se lze k němu z pohledu a perspektivy soukromých investorů postavit.

A samozřejmě zde zúčastněné strany najdou i odkazy na platformu MyFairMoney, a to s výzvou právě pro soukromé investory, aby si sestavili svůj profil udržitelnosti a aby s ním seznámili i svoji finanční instituci a svého finančního poradce.

---

⁹ <https://2degrees-investing.org/resource/do-investors-understand-the-long-term/>

¹⁰ <https://2degrees-investing.org/resource/what-do-your-clients-actually-want/>

¹¹ <https://2degrees-investing.org/resource/please-dont-let-them-be-misunderstood/>

¹² <https://2degrees-investing.org/resource/retail-investing/>

¹³ <https://2degrees-investing.org/resource/impact-potential-green-financial-products/>

¹⁴ <https://2degrees-investing.org/resource/taking-the-plunge-a-stocktake-of-national-financial-sector-climate-alignment-assessments/>

¹⁵ <https://2degrees-investing.org/resource/sustainable-finance-and-market-integrity-only-promise-what-you-can-deliver/>

¹⁶ <https://2degrees-investing.org/resource/are-sustainable-finance-policies-evidence-based/>

¹⁷ <https://2degrees-investing.org/resource/integrating-sustainability-preferences-of-clients/>

¹⁸ <https://2degrees-investing.org/resource/draft-questionnaire-guidance-for-client-sustainability-preferences/>

¹⁹ <https://2degrees-investing.org/resource/fighting-greenwashing-what-do-we-really-need/>

Vyhodnocení opatření a závěry:

I další informace a poznatky o udržitelných investicích napomáhají v České republice soukromým investorům v přístupu k těmto produktům, a také k tomu, aby udržitelné financování hrálo větší roli i pro oblast ochrany klimatu.

5) Šíření výsledků projektu a navázání partnerství s veřejným a soukromým sektorem

---

Výsledky tohoto projektu společně s realizovanými opatřeními nám pomohou navázat také další partnerství s veřejným i soukromým sektorem zaměřit se i na přenos znalostí.

Jsou proto plánovány **kulaté stoly a další akce**, na kterých budou zúčastněné strany informovány o výsledcích projektu, a můžeme usilovat i o specifická partnerství zaměřená na popularizaci udržitelných investic a usnadnění přístupu k nim i ze strany spotřebitelů, které s nimi nemají zatím téměř žádné zkušenosti.

Hlavními partnery v České republice přitom pro nás jsou Česká bankovní asociace²⁰, Česká asociace pojišťoven²¹, Asociace pro kapitálový trh České republiky²² a Česká asociace společností finančního poradenství a zprostředkování²³ na straně soukromého sektoru a Česká národní banka²⁴ a Ministerstvo financí České republiky²⁵ na straně veřejného sektoru a pominout nechceme ani oblast finančního vzdělávání.

Závěr a hodnocení dopadu projektu na spotřebitelskou veřejnost v ČR:

Tento projekt přispěl ke zjištění, jaké preference mají čeští spotřebitelé jako drobní investoři v oblasti udržitelnosti, a také k hodnocení situace, do jaké míry jsou dnes finanční poradci v České republice schopni reagovat na jejich preference v oblasti ESG a nefinančních cílů.

Projekt významnou měrou napomohl spotřebitelům i v tom, aby dokázali tyto své cíle a preference aktivně vyjádřit a prosazovat a aby je i finanční poradci a distributoři investičních produktů ve zvýšené míře respektovali a jednali podle nich. Tím tento projekt přispěl i k jednoduššímu provedení reformy pokynů MIFID/IDD a (mimo jiné) také k zavedení Směrnice EU č. 2021/1269 o začlenění faktorů udržitelnosti do povinností při řízení investičních produktů.

V tomto a výše uvedených ohledech tento projekt své cíle naplnil a měl na spotřebitelskou veřejnost v České republice jednoznačně pozitivní efekt.

V Praze, dne 17. dubna 2023

Mgr. Viktor Vodička, ředitel ústavu

---

²⁰ <https://cbaonline.cz/>

²¹ <https://www.cap.cz/>

²² <https://www.akatcr.cz/>

²³ <https://casfpz.cz/>

²⁴ <https://www.cnb.cz/> a <https://www.cnb.cz/cs/dohled-financni-trh/ochrana-spotrebitele/vzdelavani-spotrebitele/>

²⁵ <https://www.mfcr.cz/> a <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/tipy-navody/tipy-a-navody-financni-vzdelavani>